

KESAHAN DAN KEBOLEHPERCAYAAN SOAL SELIDIK AMALAN BELAJAR PELAJAR BERPENCAPAIAN RENDAH SEKOLAH BERASRAMA PENUH

Norlia Harun
Faizah A. Ghani

lilyryhanee@yahoo.com

Universiti Teknologi Malaysia
81310 Skudai, Johor

ABSTRAK

Soal Selidik Amalan Belajar dibina bertujuan untuk mengenal pasti tahap sikap terhadap tingkah laku, norma subjektif dan persepsi kawalan tingkah laku amalan adab belajar dalam kalangan pelajar Sekolah Berasrama Penuh berpencapaian rendah. Soal selidik ini dibina berasaskan Teori Perancangan Tingkah Laku oleh Ajzen (1991) dan adab belajar oleh Imam Syafie dan Imam al-Ghazali. Kajian ini dijalankan untuk menguji tahap kesahan dan kebolehppercayaan soal selidik menggunakan reka bentuk deskriptif. Seramai tiga orang pakar telah terlibat bagi melakukan kesahan soal selidik manakala seramai 90 orang pelajar yang dipilih secara rawak berkumpul telah terlibat dalam menguji kebolehppercayaan soal selidik. Hasil analisis data menunjukkan bahawa, nilai kesahan soal selidik adalah tinggi dengan peratus persetujuan pakar sebanyak 92.2% manakala nilai kebolehppercayaan item dan individu berdasarkan analisis RASCH yang diperoleh ialah .98 dan .88. Oleh itu, soal selidik yang dibina didapati mempunyai nilai kesahan dan kebolehppercayaan yang tinggi

serta bersesuaian digunakan oleh para kaunselor sekolah berasrama penuh mahu pun pengkaji lain bagi mengukur tahap sikap terhadap tingkah laku, norma subjektif dan persepsi kawalan tingkah laku amalan adab belajar dalam kalangan pelajar terhadap.

Kata Kunci: kesahan- kebolehppercayaan- soal selidik- amalan adab belajar

ABSTRACT

Learning Practices Questionnaire is built to identify the attitudes, subjective norms, and perceived behavioral control towards learning practices among the lower achiever students in residential school. This questionnaire is built based on the Theory of Planning Behavior by Ajzen (1991) and the learning practices by Imam Shafi'i and Imam al-Ghazali. This study is conducted to test the validity and reliability of the questionnaire using descriptive design. There were three experts have been chosen to identify the validity of the questionnaire, while ninety students were involved in testing the reliability of the questionnaire. The results of RASCH analysis showed that the validity of the questionnaire is 92.2% of the experts agreed while the person and items reliability are .98 and .88. Therefore, the questionnaire was found to have the high reliability and suitable to be used by all counselors in residential schools and other researchers to identify the attitudes, norms and perception towards learning practices.

Keywords – validity, reliability, questionnaire, learning practices

1. PENGENALAN

Sekolah Berasrama Penuh (SBP) merupakan sekolah menengah aliran perdana di bawah kendali Kementerian Pelajaran Malaysia yang menempatkan pelajar-pelajar terpilih berdasarkan kriteria kecemerlangan akademik, kokurikulum dan sahsiah diri [33].

Sekolah Berasrama Penuh bermatlamat untuk menjadi wadah terbaik dalam menjana insan yang mempunyai kecemerlangan ilmu, kemapanan sahsiah, kesejagatan kepemimpinan dan kejituan patriotisme bagi melahirkan ahli sains, teknokrat dan professional yang dapat memenuhi aspirasi negara [34]. Hasrat utama penubuhan SBP adalah untuk melahirkan 100 peratus pelajar cemerlang dalam peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) [9]. Namun begitu, hasrat ini masih belum dapat direalisasikan sehingga kini kerana hasil analisis pencapaian SPM di SBP dari tahun 2009 hingga 2015 menunjukkan bahawa, lebih daripada 70 peratus pelajar SBP masih belum mencapai keputusan cemerlang semua A dalam peperiksaan SPM [27]. Analisis peperiksaan SPM dari salah sebuah SBP di Johor menunjukkan sebanyak 20.5 peratus pelajar didapati tergolong dalam kelompok pelajar berpencapaian rendah dengan nilai Gred Purata Keseluruhan (GPK) kurang 2.5 [27]. Hal ini sering menjadi isu perbincangan di peringkat SBP dan KPM kerana pelajar-pelajar SBP merupakan pelajar-pelajar terpilih dari seluruh Malaysia yang mempunyai latar belakang pencapaian akademik yang cemerlang [9].

Terdapat pelbagai faktor yang menyebabkan pelajar SBP berpencapaian rendah. Kajian Norlia, Faizah dan Khairudin (2013) [21] menunjukkan faktor sikap, kemahiran belajar dan budaya sekolah

adalah antara faktor penyumbang kepada pencapaian yang rendah. Pelajar-pelajar SBP yang berpencapaian rendah ini didapati mempunyai sikap dan amalan belajar negatif seperti gemar bersembang dengan rakan ketika belajar, gemar membuang masa, tidak suka membuat nota dan latihan belajar malahan mereka turut didapati gemar mengkritik dan menyalahkan guru apabila gagal memahami apa yang diajarkan [21, 18, 25 dan 13].

Sikap dan amalan belajar negatif yang ditunjukkan oleh pelajar-pelajar SBP berpencapaian rendah adalah bertentangan dengan adab-adab belajar menurut perspektif Islam [1 dan 15]. Hal ini turut diakui oleh Bahagian Pengurusan SBP [8] yang menyatakan bahawa, pelajar SBP kurang mengamalkan adab belajar. Situasi ini amat membimbangkan kerana amalan adab belajar adalah penting bagi melahirkan pelajar-pelajar yang mempunyai disiplin dari aspek minda dan hati [36]. Amalan adab belajar juga penting bagi memudahkan para pelajar belajar dan memperoleh ilmu pengetahuan yang diberkati [24]. Selain itu, selaras dengan Falsafah Pendidikan Negara [37], penerapan amalan adab belajar dalam diri setiap pelajar di Malaysia dapat membantu memudahkan negara bagi melahirkan insan yang seimbang dan harmonis dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani. Namun begitu, sehingga kini masih belum terdapat kajian yang dijalankan bagi menghasilkan

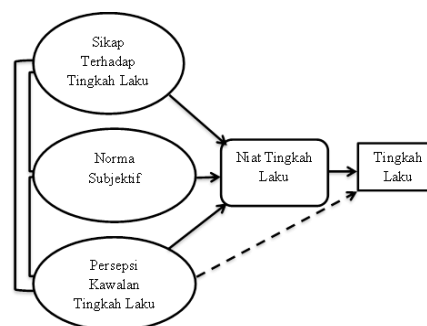
instrumen yang dapat digunakan untuk mengukur tahap amalan adab belajar dalam kalangan pelajar SBP.

Justeru, dengan mengaplikasikan Teori Perancangan Tingkah Laku [4] dan adab belajar saranan Imam Syafie [1] dan Imam al-Ghazali [15], kajian ini dijalankan bagi membina Soal Selidik Amalan Belajar yang mempunyai kesahan dan kebolehpercayaan tinggi bertujuan untuk mengenal pasti tahap sikap terhadap tingkah laku, norma subjektif dan persepsi kawalan tingkah laku amalan belajar pelajar-pelajar SBP berprestasi rendah.

2. KAJIAN LITERATUR

Kajian ini dijalankan dengan mengaplikasikan Teori Perancangan Tingkah Laku [4] yang dibangunkan oleh Ajzen (1991) [4] (rujuk Rajah 1.1). Teori ini merupakan sebuah teori perubahan tingkah laku umum yang terdiri daripada faktor sikap terhadap tingkah laku, norma subjektif, persepsi kawalan tingkah laku dan niat tingkah laku. Teori ini menyatakan bahawa, tingkah laku adalah hasil akibat niat tingkah laku yang tinggi, manakala niat tingkah laku ini ditentukan oleh keseimbangan tahap sikap terhadap tingkah laku, norma subjektif dan persepsi kawalan tingkah laku [4]. Bagi memastikan niat tingkah laku adalah tinggi untuk melakukan sesuatu tingkah laku sasaran, sikap terhadap tingkah laku, norma subjektif dan persepsi kawalan tingkah laku juga

perlu berada di tahap yang tinggi [4 dan 5]. Namun begitu, faktor persepsi kawalan tingkah laku mampu menyebabkan berlakunya tingkah laku sasaran secara langsung tanpa melalui pembentukan niat tingkah laku [4]. Berdasarkan elemen pembentukan dan perubahan tingkah laku oleh Ajzen (1991) [4], maka kajian ini menekankan faktor sikap terhadap tingkah laku, norma subjektif dan persepsi kawalan tingkah laku dalam membina Soal Selidik Amalan Belajar.



Rajah 1.1: Teori Perancangan Tingkah Laku oleh Ajzen (1991)

Amalan adab belajar merupakan tingkah laku yang disasarkan dalam kajian ini. Adab merujuk kepada tingkah laku baik yang boleh dipelajari oleh semua orang, kemahiran yang digunakan oleh manusia sepanjang hidup, tanda mengambil berat tentang orang lain dan diri sendiri, peraturan yang bermakna untuk kehidupan yang lebih baik serta perkara penting dulu, kini dan selamanya [12]. Kajian ini memberi fokus kepada adab belajar yang disarankan oleh Imam Syafie [1] dan Imam al-Ghazali [15].

Di antara adab belajar yang

disarankan oleh Imam Syafie ialah menjaga pemakanan, mengelak perbuatan maksiat, menjaga batas pergaulan dan mencatat nota [1] manakala Imam al-Ghazali pula menyarankan agar pelajar-pelajar mengamalkan adab belajar seperti tidak sombong kepada ilmu dan menyerahkan urusan ilmu kepada guru, jangan sampai mendengar perselisihan faham yang terjadi antara orang lain, tidak menolak ilmu-ilmu yang terpuji, mencurahkan segala kemampuan untuk belajar dan tujuan belajar adalah untuk menghiasi batin dan mencapai keredhaan Allah SWT [15].

Menjaga pemakanan merupakan salah satu daripada amalan adab belajar. Imam al-Ghazali menegaskan bahawa, mencari rezeki yang halal adalah kewajiban semua mukmin kerana ibadah dan mencari ilmu yang disertai dengan memakan makanan haram adalah seperti membangun sebuah bangunan di atas kekotoran [16]. Selain itu, pelajar-pelajar juga disarankan supaya mengamalkan makanan berkhasiat bagi membantu pelajar-pelajar meningkatkan kecerdasan minda dan daya ingatan serta menjauhkan diri daripada penyakit [11].

Seterusnya, Imam Syafie menyarankan agar pelajar-pelajar mengelak perbuatan maksiat kerana kebanyakan perbuatan maksiat adalah berpunca daripada hati yang kotor seperti hasad dengki, iri hati, khianat, sombong, ujub, emosi, syahwat dan lain-lain dan

perkara-perkara ini menghalang seorang pelajar daripada mendapat keberkatan ilmu [1]. Seorang pelajar perlu menjaga kebersihan hati kerana selagi hati tidak bersih daripada perbuatan maksiat, maka hati tidak boleh menerima ilmu yang bermanfaat kerana Ibnu Mas'ud r.a berkata: "Ilmu itu bukan dengan banyaknya riwayat tetapi ilmu itu adalah cahaya yang diberikan dalam hati" [15].

Imam Syafie juga menyarankan agar pelajar-pelajar dapat menjaga batas pergaulan ketika belajar [1]. Salah satunya adalah dengan memilih rakan yang baik [15 dan 2]. Amalan menjaga batas pergaulan dengan rakan adalah penting kerana rakan mampu mempengaruhi pelajar dari segi pergaulan, perangai, cara berpakaian, minat mahu pun pencapaian di dalam kelas [28]. Selain itu, Imam al-Ghazali menyarankan agar pelajar berusaha bersungguh-sungguh untuk menguasai dan mendalami ilmu-ilmu yang dipelajari dengan baik [15]. Para pelajar perlu belajar bersungguh-sungguh dengan mengutamakan belajar kerana jika seseorang jauh daripada ilmu, maka hatinya akan sakit dan mati [16]. Salah satu punca kegagalan pelajar untuk cemerlang ialah kurang berusaha dengan bersungguh-sungguh, tiada ketekunan dan tidak sanggup mengorbankan masa bermain untuk cemerlang [29].

Seterusnya, Imam Syafie menegaskan agar setiap pelajar mencatat

nota ketika belajar [1]. Mencatat nota merupakan cara terbaik untuk menyimpan ilmu pengetahuan, menggalakkan anda mencari idea-idea penting, membantu proses mengingat, meningkatkan minat untuk belajar berterusan serta memudahkan pelajar-pelajar mengulang kaji pelajaran kerana bahan yang dibaca telah dipendekkan dan isi pelajaran telah disatukan [14]. Pelajar-pelajar juga perlu menghormati guru dengan merendah diri kepada guru, memandang tinggi gurunya, mengutamakan hak guru, sabar dengan kekasaran guru, duduk dengan hormat dan bersungguh-sungguh mendengar pengajaran guru, meminta izin untuk berjumpa, mengikut pandangan dan pendapat guru, memohon keredaan guru dan selalu berbincang tentang perkara yang menjadi perhatian guru [2 dan 15]. Amalan menghormati guru adalah penting kerana proses belajar hanya dapat dilakukan dengan mendengar secara langsung atau duduk bersama guru bagi membolehkan pelajar-pelajar mendengar terus daripada mereka dan bukannya belajar sendiri daripada mana-mana buku atau kitab sahaja [17].

Terakhir, Imam al-Ghazali menyarankan agar pelajar-pelajar menetapkan tujuan belajar untuk menghiasi batin dan mencapai keredhaan Allah SWT. Bagi aspek ini, pelajar-pelajar dituntut supaya mengamalkan ilmu yang telah dipelajari kerana seseorang yang

mengamalkan ilmu yang dipelajari mampu meningkatkan ketakwaan dalam diri serta mudah mendapat petunjuk daripada Allah SWT [30]. Ilmu dan amal adalah dua perkara yang saling melengkapi diibaratkan seperti pohon dengan buahnya dan ilmu tanpa amal adalah tidak berguna manakala amal tanpa ilmu hanyalah sia-sia [17].

3. METODOLOGI KAJIAN

Kajian ini dijalankan dengan menggunakan reka bentuk deskriptif bertujuan untuk mengenal pasti tahap kesahan dan kebolehpercayaan Soal Selidik Amalan Belajar. Sampel kajian bagi menguji kebolehpercayaan soal selidik adalah terdiri daripada 90 orang pelajar yang telah dipilih secara rawak berkelompok daripada dua buah SBP di Johor manakala seramai tiga orang pakar yang mempunyai kelayakan Ijazah Doktor Falsafah dalam bidang bimbingan dan kaunseling dari beberapa buah universiti tempatan telah dilantik untuk menguji tahap kesahan soal selidik. Persampelan rawak berkelompok digunakan bagi menguji kebolehpercayaan soal selidik kerana kaedah ini mampu memudahkan pengkaji menemui responden kajian yang terkumpul di satu tempat berbanding jika menggunakan persampelan rawak mudah, pengkaji akan menghadapi kesukaran terutamanya dalam menemui

responden yang tinggal bertaburan di merata tempat [35]. Pembinaan Soal Selidik Amalan Belajar hanya memberi fokus kepada faktor sikap terhadap tingkah laku, norma subjektif dan persepsi kawalan tingkah laku [4] terhadap tujuh tingkah laku sasaran iaitu amalan menjaga pemakanan, mengelak perbuatan maksiat, menjaga batas pergaulan, belajar bersungguh-sungguh, menghormati guru, mencatat nota dan mengamalkan ilmu daripada Imam Syafie dan Imam al-Ghazali [1 dan 14].

Kesahan merujuk kepada sejauh mana sesuatu alat ukur berjaya mengukur apa yang sepatutnya diukur [20]. Kesahan kandungan pula merujuk kepada sejauh mana pengukuran dapat dibuat mewakili aspek kandungan yang diukur [38]. Justeru, kesahan Soal Selidik Amalan Belajar dilakukan dengan menggunakan pandangan tiga orang panel penilai luar yang memiliki kelayakan Ijazah Doktor Falsafah dalam bidang kaunseling serta mempunyai kepakaran, pengalaman dan pengetahuan dalam bidang kajian. Kaedah pengujian kesahan ini digunakan kerana Mohd Majid Konting [20] menyarankan agar pengkaji mendapatkan penilai luar yang terdiri daripada individu yang pakar dalam bidang kajian bagi memastikan domain-domain yang terkandung di dalam alat ukur mewakili bidang yang dikaji. Kemudian, pencapaian kesahan kandungan Soal

Selidik Amalan Belajar dikira dengan menggunakan formula yang dikemukakan oleh Jamaludin Ahmad [19] dengan mengambil kira pandangan Russell [22]. Penentuan kesahan kandungan yang baik adalah berasaskan pandangan Tuckman dan Waheed [26] dan Abu Bakar Nordin [3] iaitu aras pencapaian 70 peratus dianggap telah mencapai tahap pencapaian yang tinggi. Berikut ialah kaedah pengiraan kesahan kandungan iaitu:

$$\frac{\text{Jumlah Skor Pakar (X)} \times 100\%}{\text{Skor Maksimum (30)}} = \text{Pencapaian Kesahan Kandungan}$$

Setelah mendapat kesahan pakar, ujian kebolehpercayaan Soal Selidik Amalan Belajar dijalankan dengan melibatkan seramai 90 orang pelajar SBP berpencapaian rendah di Johor. Soal Selidik Amalan Belajar mengandungi tiga konstruk utama iaitu sikap terhadap tingkah laku amalan adab belajar, norma subjektif tingkah laku amalan adab belajar dan persepsi kawalan tingkah laku amalan adab belajar. Setiap konstruk mengandungi item yang berkaitan dengan persepsi pelajar terhadap amalan adab belajar meliputi aspek menjaga pemakanan, mengelak perbuatan maksiat, menjaga batas pergaulan, belajar bersungguh-sungguh, menghormati guru, mencatat nota dan mengamalkan ilmu.

Soal Selidik Amalan Belajar terdiri daripada empat bahagian iaitu Bahagian A, B, C dan D. Bahagian A mengandungi soalan berkaitan latar belakang responden

seperti jantina, sekolah, bilangan adik beradik, pencapaian akademik, pekerjaan ibu bapa, jumlah pendapatan ibu bapa dan status penerimaan biasiswa. Bahagian B pula mengandungi soalan berkaitan sikap terhadap tingkah laku yang merujuk kepada penilaian pelajar sama ada positif atau negatif terhadap tingkah laku amalan adab belajar. Seterusnya, bahagian C mengandungi soalan berkaitan dengan norma subjektif yang merujuk kepada persepsi pelajar terhadap tekanan yang diterima daripada orang-orang yang dianggap penting dalam hidup mereka seperti ibu bapa, guru-guru atau rakan-rakan untuk melakukan amalan adab belajar manakala bahagian D pula mengandungi soalan berkaitan persepsi kawalan tingkah laku yang merujuk kepada penilaian pelajar sama ada susah atau senang untuk melakukan tingkah laku amalan adab belajar. Skala yang digunakan ialah skala Likert empat mata bermula daripada nombor 1 (Tidak Setuju), 2 (Kurang Setuju), 3 (Setuju) dan 4 (Sangat Setuju).

Kajian rintis dijalankan bagi menentukan kebolehpercayaan Soal Selidik Amalan Belajar. Gabungan analisis Teori Respon Item melalui Model Rasch digunakan untuk mengukur nilai kebolehpercayaan item dan individu soal selidik [10]. Model Rasch mampu memberikan peluang kepada pengkaji untuk membuktikan kesahihan instrumen

yang digunakan bukan sahaja melalui nilai *alpha Cronbach* tetapi juga melalui kualiti item yang dikaji [7].

4. ANALISIS DATA

4.1 Kesahan Soal Selidik

Keputusan ujian kesahan mendapati bahawa, Soal Selidik Amalan Belajar mempunyai tahap kesahan kandungan yang tinggi. Berikut ialah keputusan pencapaian kesahan kandungan Soal Selidik Amalan Belajar yang diperolehi daripada tiga orang panel penilai luar:

Jadual 1: Keputusan Pencapaian Kesahan Kandungan

Bil	Pakar Penilai Luar	Pencapaian Kesahan Kandungan	Pandangan Pakar
1	Pakar 1	96.6%	diterima
2	Pakar 2	90.0%	diterima
3	Pakar 3	90.0%	diterima
Jumlah Keseluruhan		92.2%	diterima

Berdasarkan keputusan ujian kesahan didapati, item-item Soal Selidik Amalan Belajar telah disahkan mewakili pemboleh ubah yang hendak diukur dalam kajian ini. Semua panel penilai yang dilantik telah dapat memastikan bahawa domain-domain yang terkandung dalam Soal Selidik Amalan Belajar adalah mewakili pemboleh ubah yang sepatutnya diukur dalam kajian. Oleh itu, Soal Selidik Amalan Belajar didapati sesuai digunakan untuk mengukur pemboleh ubah sikap terhadap tingkah laku, norma subjektif dan persepsi kawalan tingkah laku amalan adab belajar pelajar-

pelajar SBP berprestasi rendah.

4.2 Kebolehpercayaan Soal Selidik

Nilai Kebolehpercayaan Item dan Individu

Soal Selidik Amalan Belajar

Hasil analisis Teori Respon Item melalui Model Rasch menunjukkan nilai indeks kebolehpercayaan item bagi Soal Selidik Amalan Belajar ialah .98 manakala nilai kebolehpercayaan individu ialah .88. Nilai ini menunjukkan bahawa kebolehpercayaan item dan individu bagi Soal Selidik Amalan Belajar adalah tinggi [7].

Selain itu, hasil pengujian kebolehpercayaan item bagi tujuh sub konstruk Soal Selidik Amalan Belajar mendapati, indeks kebolehpercayaan bagi semua item adalah baik dengan nilai menghampiri 1.0 iaitu .95 hingga .98 [7]. Malahan, jangkaan pengulangan kebolehpercayaan bagi item tujuh sub konstruk soal selidik ini juga adalah tinggi sekiranya ditadbir kepada kumpulan responden lain yang memiliki ciri-ciri sama [31].

Hasil analisis juga menunjukkan, lima sub konstruk iaitu Penjagaan Makanan, Elak Maksiat, Hormat Guru, Catat Nota dan Amal Ilmu didapati sepadan dengan Model Rasch dengan nilai maksimum kuasa dua (*infit*) dibawah dan sama dengan nilai 1.5 manakala bagi sub konstruk Jaga Batas Pergaulan dan Belajar Bersungguh-Sungguh perlu diberi perhatian khusus dalam kajian rintis ini kerana terdapat beberapa item yang

tidak sepadan berdasarkan indeks maksimum kuasa dua (*infit*) yang menunjukkan terdapat sekurang-kurangnya satu item yang dikenal pasti tidak sepadan. Oleh itu, analisis urutan ketidaksepadanan (*misfit order*) perlu dilakukan lebih lanjut bagi mengenal pasti item yang tidak sepadan dengan model.

Hasil analisis urutan ketidaksepadanan menunjukkan bahawa, indeks pengasingan (*separation*) item bagi tujuh sub konstruk adalah baik iaitu dari nilai 4.31 hingga 7.53. Indeks pengasingan paling tinggi melibatkan sub konstruk Penjagaan Makanan dan Jaga Batas Pergaulan yang mempunyai 8 aras pengasingan. Item-item dalam sub konstruk Elak Maksiat dan Belajar Sungguh-sungguh mempunyai 7 aras pengasingan, Amal Ilmu dengan 6 aras pengasingan dan Hormat Guru dan Catat Nota mempunyai 5 aras pengasingan. Hal ini menunjukkan, pengasingan item secara statistik adalah 5 hingga 8 kali tersebar dari ralat punca kuasa dua. Indeks pengasingan (*separation*) item menunjukkan nilai yang diterima baik oleh Bond dan Fox [10] iaitu melebihi daripada 2.0. Indeks pengasingan meningkat sekiranya kebolehpercayaan meningkat dan ketidaksepadanan item dikesan dan diasingkan dari analisis.

Kalibrasi Skala Pemeringkatan

Seterusnya, proses mengkalibrasi skala pemeringkatan yang digunakan perlu dilakukan bertujuan untuk memastikan skala

pemeringkatan yang digunakan dapat bertindak seperti mana yang dimahukan oleh pengkaji. Proses ini juga menunjukkan bahawa responden dapat membezakan respons bagi setiap tahap pada skala pemeringkatan. Dalam kajian ini, terdapat empat skala pemeringkatan yang digunakan melibatkan skor Tidak Setuju (1), Kurang Setuju (2), Setuju (3) dan Sangat Setuju (4).

Model pengukuran Rasch menyediakan pengiraan bagi memastikan skala pemeringkatan yang digunakan dikalibrasi dengan tepat dan dapat mengesan adakah wujud hirarki sebenarnya dalam skala yang digunakan [7]. Model ini mengambil kira nilai beza antara setiap pemeringkatan iaitu antara julat ($1.4 < x < 5$). Sekiranya nilai beza adalah kurang daripada 1.4, bermakna pertindihan telah berlaku dan responden tidak dapat membezakan antara skala pertama dengan berikutnya, manakala nilai beza yang melebihi 1.4 menunjukkan perbezaan persetujuan yang dapat dibezakan dalam pangkatan skala tersebut. Maka peringkat skala tersebut boleh dikekalkan. Hasil kalibrasi skala pemeringkatan bagi Soal Selidik Amalan Belajar menunjukkan, beza antara setiap skala adalah melebihi 1.4 yang bermaksud setiap skala pemeringkatan yang digunakan dapat dibezakan dengan betul oleh responden. Oleh itu, semua skala pemeringkatan yang digunakan dalam kajian rintis ini boleh digunakan untuk kajian

seterusnya.

Polariti Item Bagi Sub Konstruk Soal Selidik Amalan Belajar

Analisis polariti mendapati terdapat tiga item yang mempunyai nilai titik ukuran korelasi kurang daripada 0.20 iaitu Item 22 (-0.33) dan Item 21 (-0.23) daripada konstruk Belajar Sungguh-Sungguh dan Item 47 (-0.08) daripada sub konstruk Jaga Batas Pergaulan. Sehubungan itu, item-item ini perlu digugurkan kerana ia gagal mengukur konstruk yang diwakili menjadikan jumlah item yang tinggal adalah sebanyak 63 item bagi 7 konstruk. Linacre [32] menyatakan bahawa nilai titik ukuran korelasi yang diterima dan baik adalah antara 0.20 hingga 0.79. Jika terdapat nilai yang negatif dan berada di bawah 0.20 maka item tersebut perlu digugurkan kerana item tersebut tidak mengukur apa-apa konstruk. Bond dan Fox [10] pula mengatakan, selagi nilai tersebut adalah positif, maka ia masih boleh diterima.

Mengesan Kesepadanan Item (*Item Fit*) Konstruk Soal Selidik Amalan Belajar

Kemudian, analisis kesepadanan item (*item fit*) pula dilakukan bertujuan untuk mengesan kesepadanan item dalam Soal Selidik Amalan Belajar. Nilai luar kesepadanan (*Outfit*) adalah piawai t (t standardised) unsur luaran yang sensitif (*outlier-sensitive*) kepada statistik kesesuaian min kuasa dua, lebih sensitif kepada tingkah laku yang tidak dijangkakan oleh responden. Bond dan Fox

[10] menyatakan bahawa nilai yang sepadan bagi sesuatu pengukuran item dalam sesuatu konstruk yang produktif dan baik ialah 0.5 hingga 1.5 manakala julat yang diterima untuk skala pemeringkatan atau Skala Likert adalah antara 0.4 hingga 1.5 [32].

Justeru, nilai yang lebih tinggi daripada 1.5 menunjukkan item tidak homogen dengan item-item lain dalam satu skala pengukuran manakala nilai yang lebih rendah pula menunjukkan pertindihan konstruk dengan item lain. Hasil analisis kesepadanan item menunjukkan, terdapat 6 item yang dikenal pasti tidak sepadan iaitu Item 3 dan 51 daripada sub konstruk Elak Maksiat, Item 71 dan 47 daripada sub konstruk Jaga Batas Pergaulan, Item 22 dan 21 daripada sub konstruk Belajar Sungguh-Sungguh. Kesemua item ini disarankan untuk dibuang dari soal selidik bagi pelaksanaan kajian seterusnya.

Item Yang Perlu Dibuang Dan Dikekalkan

Berdasarkan hasil analisis kesepadanan item, item 71, 47, 22 dan 21 perlu dibuang dari soal selidik kerana item-item tersebut gagal memenuhi kriteria item yang baik berdasarkan Model Pengukuran Rasch. Justeru, pembentukan alat ukur Soal Selidik Amalan Belajar yang baru hanya melibatkan 60 item sahaja berbanding sebanyak 73 item sebelum analisis RASCH dilakukan. Jadual 2 berikut pula menunjukkan rumusan analisis konstruk Soal Selidik Amalan Belajar beserta nombor bilangan item yang baru. Kemudian, proses uji ulang uji dijalankan

untuk mengenal pasti keseragaman responden menjawab soalan bagi item-item yang dibina. Keputusan uji ulang uji menunjukkan, tidak terdapat perbezaan nilai *Alpha Cronbach* ketara bagi ujian pertama dan kedua iaitu sikap (.80 dan .75), norma (.73 dan .79) dan persepsi kawalan (.84 dan .88). Hal ini membuktikan bahawa Soal Selidik Amalan Belajar boleh diterima dengan baik.

Jadual 2: Rumusan Analisis Konstruk Soal Selidik Amalan Belajar dengan No Item Yang Baru

Bil	Konstruk	Sub Konstruk	No Item Baru	Jumlah Item
1	Sikap Terhadap Tingkah Laku	Menjaga Pemakanan	1,2,12,13,16	19
		Elak Maksiat	3	
		Menjaga Batas Pergaulan	14,19	
		Belajar Sungguh-Sungguh	4,8,15,17	
		Hormat Guru	5,6,10	
2	Norma Subjektif	Catat Nota	7,9,18	21
		Amal Ilmu	11	
		Menjaga Pemakanan	20,21,31,32,35,	
		Elak Maksiat	22,	
		Menjaga Batas Pergaulan	33,40	
3	Persepsi Kawalan Tingkah Laku	Belajar Sungguh-Sungguh	23,27,34,36,39	20
		Hormat Guru	24,25,29,	
		Catat Nota	26,28,37,	
		Amal Ilmu	30,38,	
		Menjaga Pemakanan	41,42,52,53,56	
			43	60
			54,	
			44,48,55,57,59,60	
			45,46,50	
			47,49,58	
			51	JUMLAH

5. PERBINCANGAN

Hasil ujian kesahan menggunakan pandangan pakar mendapati, Soal Selidik Amalan Belajar mempunyai tahap kesahan yang tinggi dengan aras penguasaan sebanyak 92.2% dengan pekali kesahan kandungan .92 manakala hasil kajian rintis mendapati bahawa, Soal Selidik Amalan Belajar mempunyai tahap kebolehpercayaan item dan individu yang tinggi dengan nilai *Alpha Cronbach* .98 dan .88. Dapatan ini menunjukkan bahawa, Soal Selidik Amalan Belajar mempunyai tahap kesahan dan kebolehpercayaan yang tinggi.

Justeru itu, Soal Selidik Amalan Belajar ini sesuai digunakan untuk mengukur tahap sikap terhadap tingkah laku, norma subjektif dan persepsi kawalan tingkah laku amalan adab belajar dalam kalangan pelajar-pelajar SBP berprestasi rendah. Selain itu, hasil kajian ini turut diharapkan dapat membantu pihak SBP bagi menyediakan soal selidik disamping turut menyumbang kepada perkembangan ilmu pengetahuan berkaitan kajian pembinaan soal selidik di Malaysia.

Seterusnya, dicadangkan agar soal selidik ini dapat digunakan dalam kajian sebenar yang berkaitan dengan sikap terhadap tingkah laku, norma subjektif dan persepsi kawalan tingkah laku pelajar-pelajar SBP terhadap tingkah laku amalan adab belajar.

RUJUKAN

- [1] 'Abdul 'Aziz bin Fathi (2007). *Ensiklopedi Adab Islam Menurut Al Quran dan As Sunah JLD II*. Terj. Abu Ihsan al Atsari. Jakarta: PT Pustaka Imam Asy Syafi'i.
- [2] Abdullah Nashih Ulwan (2013). *Tarbiyatul Aulad*. Terj. Emiel Ahmad. Jakarta: Khatulistiwa Press.
- [3] Abu Bakar Nordin (1995). *Penilaian Afektif*. Kajang: Masa Enterprise.
- [4] Ajzen, I. (1991). *The Theory of Planned Behavior. Organizational Behavior And Human Decision Processes*, 179-211.
- [5] Icek Ajzen. (2005). *Attitudes, Personality and Behaviour*. Berkshire: Mc Graw Hill Education.
- [6] Al-'Utsaimin. Syaikh Muhammad bin Shalih (2005). *Syarah Adab & Manfaat Menuntut Ilmu*. Terjemahan Ahmad Sabiq, Lc. Jakarta: Pustaka Imam Asy-Syafi'i.
- [7] Azrilah Abd Aziz, Mohd Saifudin Masodi dan Azami Zaharin (2013). *Asas Model Pengukuran Rasch*. Bangi: Penerbitan UKM
- [8] Bahagian Pengurusan SBP (2005). *Panduan Pembinaan Jati Diri Pelajar SBP*. Kuala Lumpur: Sektor Sekolah Berasrama Penuh, KPM.
- [9] Bahagian Pengurusan Sekolah Berasrama Penuh Dan Sekolah Kluster, BPSBPSK (2008). *Pelan Pendidikan Sekolah Berasrama Penuh 2008-2015: 'Melahirkan Pemimpin Bertaraf Dunia'*. Putrajaya: Kementerian Pelajaran Malaysia.
- [10] Bond, T.G dan Fox, C.M (2007).

Applying The Rasch Model. Lawrence Erlbaum Associates, Inc., Publisher: New Jersey.

[11] Esa Abd Samad (2007). *Menuju Puncak Kecemerlangan : Tip-Tip Sukses Dari A-Z*. Kuala Lumpur: PTS Millenia Sdn Bhd.

[12] Espeland, P. dan Verdict, E (2007). *Dude, That's Rude! (Get Some Manners)*. Hong Kong: Free Spirit Publishing Inc.

[13] Genevy Septy Anak Uning (2006). *Kajian Ke Atas Faktor- Faktor Yang Mempengaruhi Kelemahan Pelajar- Pelajar Sekolah Berasrama Penuh Dalam Matematik Tingkatan Satu* Tesis Ijazah Sarjana Muda, Universiti Teknologi Malaysia, Skudai.

[14] Hasan Mohd Ali (1996). *Strategi Belajar Yang Berkesan*. Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors Sdn Bhd.

[15] Imam al-Ghazali (2012). *Mukhtasar Ihya 'Ulumuddin*. Terjemahan Ibnu Yasin. Johor Bahru: Perniagaan Jahabersa.

[16] Imam al-Ghazali (2015). *Bidayatul Hidayah*. Terjemahan Muhammaad Nasir. Batu Caves: Pustaka Al Ehsan.

[17] Imam Ghazali (1991). *Kepada Anakku Dekati Tuhanmu*. Terj. A Mudjab Mahali. Jakarta: Gema Insani.

[18] Ishak bin Osman (1991). *Pola Pendekatan Belajar Di Kalangan Pelajar Sekolah Berasrama Penuh*. Kuala Lumpur: Universiti Malaya.

[19] Jamaludin Ahmad (2008). *Modul Dan Pengendalian Bimbingan Kelompok*. Serdang: UPM

[20] Mohd Majid Konting (2004). *Kaedah Penyelidikan Pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.

[21] Norlia Harun, Faizah A.Ghani dan Khairudin Sapar (2013). *Faktor Ketidackcemerlangan Pelajar Sekolah Berasrama Penuh*. *Prosiding Persidangan Antarabangsa Pendidikan Dan Kaunseling 2013*. Universiti Tun Hussein Onn, Batu Pahat: Perkama Konsultant, 295-299

[22] Rusell, J.D. (1974). *Modular Instruction: A Guide to the Design, Selection, Utilization and Evaluation of Modular Materials*. New York: Publishing Company.

[23] Salkind, J.N. (2010). *Encyclopedia Of Research Design*. USA: SAGE Publications.

[24] Tajul Ariffin Nordin, Roslee Ahmad dan Rahimawati Abdul Rahim (2007). *Membina Pelajar Cemerlang Evolusi Pembelajaran Sepanjang Hayat*. Johor Bahru: Universiti Teknologi Malaysia.

[25] Thilaga Valli a/p P.Sivagnanam (2004). *Gaya Pembelajaran Pelajaran Sains Tingkatan 4 Di Sebuah Sekolah Berasrama Penuh Satu Kajian Kes*. Tesis Master, Universiti Malaya, Kuala Lumpur.

[26] Tuckman, B.W. dan Waheed, M.A. (1981). *Evaluating An Individualized Science Programme For Community College Student*. *Journal of Research in Science Teaching* 18: 489-495

[27] Unit Peperiksaan SBP Johor (2016). *Analisis Keputusan SPM SBP 2015*. SM Sains Batu Pahat, Johor.

- [28] Williams-Boyd, P. (2003). Middle Grades Education. California: Library of Cataloging In Publication Data.
- [29] Toh Hoon Leong (2000). *Rahsia Pelajar Cemerlang*. Klang: Utusan Publications & Distributors Sdn Bhd.
- [30] Musthafa Dib Al-Bugha (2007). *Al Wafi: Syarah Hadiths Arbain Imam An-Nawawi*. Damaskus: Dar Al Musthafa.
- [31] Wright, B.D., dan Masters, G.N. (1982). *Rating Scale Analysis*. Chicago: Mesa Press.
- [32] Linarce, J.M. (2005). *Measurement, Meaning And Morality (Electronic Version)*. Rasch Research Papers, Explorations And Explanations: Research Papers And Memoranda. retrived 5th March from <http://www.rasch.org/memo71.pdf>.
- [33] Kementerian Pelajaran Malaysia (2016). *Panduan Permohonan Kemasukan Murid Ke Sekolah Berasrama Penuh (SBP) Kementerian Pendidikan Malaysia*. Kementerian Pelajaran Malaysia. <http://www.moe.gov.my/my/syarat-kemasukan-sbp>.
- [34] Kementerian Pelajaran Malaysia, KPM (2012). *Laporan Awal Ringkasan Eksekutif: Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013-2025*: Putrajaya.
- [35] Sidek Mohd Noah (2002). *Reka Bentuk Penyelidikan: Falsafah, Teori dan Praktis*. Serdang: Penerbit UPM.
- [36] Sidek Baba (2006). *Pendidikan Rabbani*. Shah Alam: Karya Bestari Sdn Bhd.
- [37] Kementerian Pelajaran Malaysia (2016). *Falsafah Pendidikan Kebangsaan*. Kementerian Pelajaran Malaysia. [http://www.moe.gov.my/my/falsafah-pendidikan-kebangsaan](http://www.moe.gov.my/my/falsafah-<u>pendidikan-kebangsaan</u)
- [38] Chua, Yan Piaw (2011). *Kaedah Penyelidikan Buku 1*. Malaysia: Mc Graw Hill (Malaysia) Sdn. Bhd.